

Om sort/hvitt tenking

Kan det være mulig å forholde seg til noe annet enn enten/eller?

Du kan fritt benytte innholdet i denne artikkelen, så lenge innholdet ikke endres på noen vis, og artikkelforfatters navn og kontaktinformasjon er tatt med. Torbjørn Arntsen kan kontaktes via:

www.jujitsu.no – www.kampkunst.net – www.kicksport.no

Innenfor budo og kampsport kommer vi ikke unna det å diskutere rett og galt, enten - eller. Når vi jobber med temaer som vold, jus, etikk, disiplin etc., er det både rett og riktig at det finnes noe som er absolutt. Det kan eksempelvis være personlige grenser vi har, eller lover og regler som styrer vår atferd. Vi bør være ganske så kyniske før vi ikke tror på noe som sant, fast, evig, riktig og absolutt. Så langt er alt vel. Grunnen til at denne diskusjonen blir tåpelig, og i ytterste konsekvens farlig er følgende:

Likevel blir disse diskusjonene av og til dratt ut i noe bort imot det absurde når vi skal diskutere og mene noe om personer, utøvere, teknikker, systemer, instruktører og stilarter.

Et eksempel på dette er diskusjonen om det tradisjonelle "kontra" det moderne, eller konkurranser "kontra" ingen konkurranser. Vi møter ofte utsagn og tanker som "Du kan ikke trene tradisjonell kampkunst i et kommersielt institutt", eller "Du kan ikke trene stil 'x' samtidig som stil 'y', fordi du vil blande disse sammen", eller "Enten så trener du i min dojo, eller så får du finne deg et annet sted å trene", eller andre varianter over samme svart/hvitt tankegang.

I det siste er det dukket opp diskusjoner om å forkaste gamle dogmer, tenke selv, slutte å se på sine instruktører som guder og trollmenn m.m. Det er bra! Slike diskusjoner skal vi tåle, og det er mye overtro og gamle myter som vi kan kaste på dør en gang for alle.

Men betyr det at alt som var tidligere er passé? Betyr det at vi skal kun forholde oss til det som kan bevises i kamp eller konkurranser? Betyr det at vi skal rive de gamle mestere ned og erstatte disse med "champs"? Nei, og atter nei!

Enten, eller?:

Hvorfor skal alt på død og liv være enten, eller? Hvorfor skal vi ta et dogme og erstatte med et nytt? Enten så er det slik, eller så er det slik! Som de fleste andre kan du se farger. Og er du fargeblind, så kan du i det minste se ulike grader av grått mellom svart og hvitt.

Begge "trosretninger" er like merkelige for meg. Du må enten trene det tradisjonelle, og tro på alle mytene og historiene, eller så må du vende om til det moderne, og tro på resultater, premier, seire - det som er målbart, synlig og "oppe i dagen".

Gjør vi ikke kampkunst om til noe flatt, kjedelig og lite fantasifullt ved å fjerne mystikken, drømmene og illusjonene? Må vi gjøre alt om til moderne idrett bare fordi vi har sett litt for mange skrekkeksempler på 'voodoo' instruktører og stilarter? Må vi

ta bort magien i det vi driver med bare fordi den er vanskelig å måle, og fordi det er kort vei derfra til overtro?

Nytt og gammelt, side om side:

La meg ta et eksempler på hvordan det nye og gamle kan eksistere sammen og balanseres mot hverandre. I Canada finnes en kyoshi Cezar Borkowski. Han er ingen tradisjonalist slik vi ser det. Han driver sunn og moderne business med sin Northern Karate. Han er den første til å innrømme at mye av hva de gamle mesterne hevder er basert på overtro. Men han har også en klar forståelse av tradisjon og linjene tilbake i tid. Han trener sine shotokan kata slik de er vist, og beholder basisen der. Så trekker man inn ny kunnskap og nye metoder som et supplement til dette. Og fordi elevene trener i et topp moderne og kommersielt miljø, så må du ikke tro at de er dårligere budoutøvere, mindre opptatt av disiplin etc. Det er tvert om. De har en fantasisk høy standard på alt de gjør, og de legger meget stor vekt på respekt, høflighet, disiplin og tradisjonelle verdier. Når noen sier at det tradisjonelle og moderne ikke kan eksistere om hverandre så slutter jeg å høre etter, fordi jeg vet at det ikke er sant. Disse tingene passer sammen som hånd i hanske.

Når jeg først trekker frem kyoshi Borkowski, som en person jeg har den største respekt for, er det også fordi han er i tilsynelatende perfekt balanse mellom det myke og harde, det humoristiske og det alvorlige. Og det er flere slike institutter, personer og steder, også i norden hvor det er "balanse og harmoni" mellom det som var, er og kommer.

Vi kan ta det beste fra fortiden og blande med det beste fra moderne idrett, vitenskap og business, og komme frem med noe som er helt unike konsepter for konkurranse, egenutvikling, menneskeverd, psykologi, bevegelseslære, oppdragelse, mosjon og idrett. Ved å låse oss fast i holdningen om enten, eller så tar vi bort mye av det unike i det vi holder på med, dreper vårt enorme potensiale og vår egenart. Vi gjør budo om til "bare" kampsport, og det er i beste fall trist, sannsynligvis meget dumt.

Kan du huske første gangen du trådte inn i en dojo, og så ting du opplevde som ren trolldom. Eller da du så en martial arts film med Bruce Lee, og levde deg totalt inn i det fantastiske du så? Har du glemt gleden, ærbødigheten og mystikken du føler mot en av disse gamle mesterne, som får deg til å føle deg vel og i live, og som øser av erfaring på mange områder i livet - ikke bare om budo?

Ja visst skal vi se på våre arter med nye øyne. Visst skal vi våge å endre gamle meninger. Visst skal vi utfordre gammel tro. Visst skal vi tenke selv. Visst skal vi tenke moderne, og ikke ha for stor respekt for de som ikke kan "vise hva de er gode for". Men det er stor forskjell på et åpent sinn og hull i hodet som en venn av meg pleier å si!

Den dagen vi glemmer at budo og kampkunst er mer enn summen av ulike kampteknikker, mer enn det vi kan måle og se, da sager vi av den greina vi sitter på. Da fjerner vi det som gir oss det beste konkurransefortrinnet vi har: Nemlig at vi har alt det du finner i andre idretter, pluss mye mer. Og det er dette andre, dette "mer" som gjør budo til en rosess, en vei og en oppdagelsesferd.

Når Internett gjør alt til enkle og raske klikk, MTV 'flasher' forbi og samfunnet krever 'action', da er det godt å ha noe varig og verdifullt, noe som tar tid, og som er litt mystisk og spennende - omtrent som å dykke ned i en god bok.

Trening i budo kan være både rettet fullt ut mot konkurranse, eller med vekt på meget gamle tradisjoner og ideer - eller alle variasjoner imellom de to. Du kan godt trene både kung fu og aikido, og utvikle deg i begge. Du kan godt trene ju jitsu hos meg, og boksing hos min konkurrent. Du kan konkurrere som ung, og trene meget tradisjonelle arter når du blir eldre. Du kan drive ren business, og seriøs budo i samme åndedrett og under samme tak.

Som så mye annet er det ikke snakk om enten, eller, men om både - og. Ole Brum har sagt det enkelt og greit: "Ja takk, begge deler!"

Torbjørn Arntsen, Oslo 2004